

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

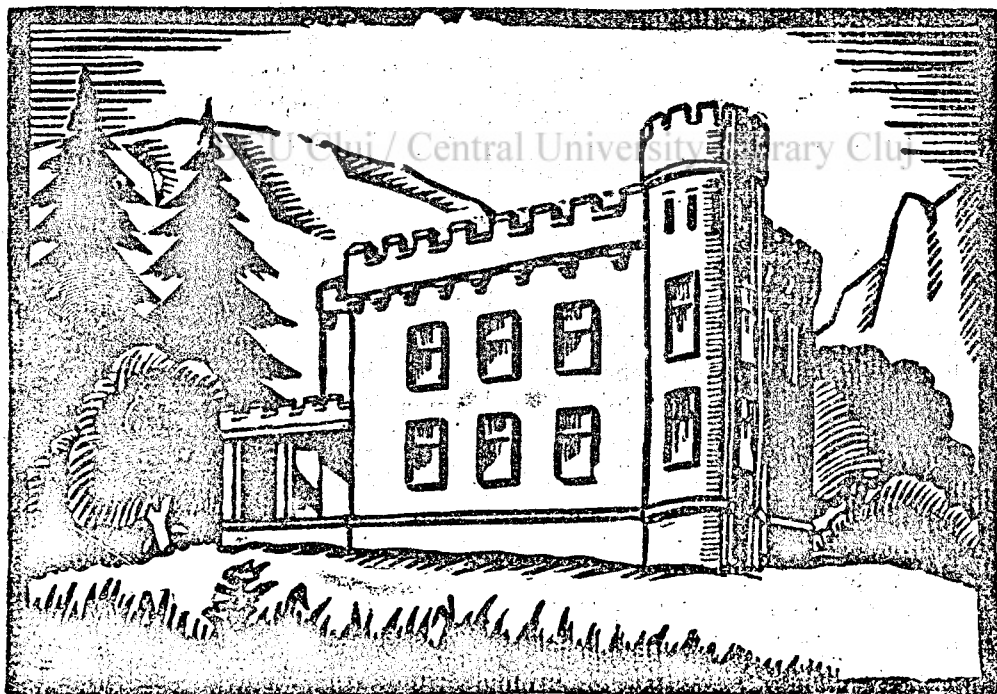
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Hódolat a természet szépségei előtt.

Június 3-án nagy ünnep zajlott le a Tordai Hasadéknál. Soha akkora és olyan lelkesült embertömeg még nem volt a hasadéknál, mint akkor. Az ott megfordult emberek számát 2—3000-re becsülik. Közöttük a környékbeli fal-

egy-két ünnepnap, hogy kimehesse Isten legszebb templomába, a természetbe.

Várja a vasárnapot, hogy meglesse a gyönyörű napkeltét a vadvirágos réten, mikor a Nap sugarai felcsókolják a harmatot. Kimegy a természetbe, hogy hallgathassa áhitattal a patak

A Tordai-Hasadék menedékházának terve.

Tóth István metszete után.

vak, Torda város lakói mellett kirándulók, turisták százait láttuk boldog lélekkel gyönyörködni a természet szépségeiben.

Kik hát ezek a pirosló, napégetett arcú, szeges bakkancsos, hátizsákosok — a turisták?

A városi ember élete legnagyobb részét fülledt levegőjű irodákban, gyárakban, poros levegőjű utcákon kénytelen tölteni. Számítva a napot, hogy mikor következik vasárnap, mikor van

csobogását, a madarak csodás dalát, gyönyörköd-jék Isten minden teremtményében, hogy szív-hassa a fenyők balsamjától illatos levegőt a hegyeken. Ott a természetben a zizegő lombok, erdő-mező virágai és dalos madarai, mind-mind Isten jóságáról mesélnek a turistának. És a turista lelke imádságos hangulattal lesz tele a természet ezerszavu csendjében, — templom lesz, ott az erdei tisztáson, a források mellett, a nap-sugártól megaranyozott hegycsucsonok.

Cenzurat.

És amint elmélázik a turista ott a természetben Isten templomában, lelki szemei előtt meg-elevenednek a hegyek, — beszélni fognak, amint a bibliában Jób könyve mondja: „Beszélj a föld-del és megtanít téged.”

Igen, beszél a hegy a turistának és elmondja, hogy a tízparancsolatot Mózesnek az Uristen a Sínai hegyeken kőbevésett táblán villámok cikázása, mennydörgések közepette adta. Elmondja, hogy Jézus Krisztus Isten legszebb templomában a természetben mondotta ott a Genezáreth tava felett emelkedő Tabor hegyen minden idők leg-szebb prédikációját a hegyi beszédet.

És azóta szent a természet, Isten temploma, szentek a hegyek.

De megszólal a turista lelke előtt a fa is. Elmondja hogy Mózesnek égő csipkebokorban jelent meg az Ur

És azóta szentek a növények, a virágok, melyekről a nagy magyar író Gárdonyi Géza olyan szépen írta: „A virág Isten művészete.” Szent virágja a magyar embernek a tulipán, a kalotaszegi, torockói, székely kézimunkák gyönyörű disze, az őshaza emléke, az ázsiai füves puszták gyönyörű virága.

Szentek a turista előtt az állatok is, Isten minden teremtménye.

A magyar népnek szent állata a csodaszarvas, mely az ujhaza felé vezető utat mutatta, a turul madár, a fecské, a gólya.

Ime, ilyen lélekkel gondolkozó emberek azok a városi turisták — a kirándulók.

E kirándulások adják vissza a városi életben elfáradt ember testi, lelki erejét, életkedvét.

Ma a turistaságnak abban van a legnagyobb jelentősége, hogy a városi embert kivezeti a falvakba, a városi embert a falu, a falusiak megbecsüléséhez vezet. Megismeri a városi ember a falusiak nehéz, vorejételes munkáját, jóságát, földszeretetét.

Erdély magyarsága közt az igazi turista lelkületet ápolja, terjeszti a legrégebb és legnagyobb magyar turista egyesület az Erdélyi Kárpát Egyesület, mely 1891-ben alakult. Feladata, a turistaság feladata tehát — nemzeti és felekezeti különbség nélkül — Erdély minden lakóját kivezetni a természetbe, hogy megerősödjék szervezete, megszerettesse ezt a drága földet, a mi szülőföldünket, hazánkat.

Hogy ennek a céljának megfelelhessen,

Erdély legszebb helyein, hol a kirándulók leggyakrabban megfordulnak, menedékházakat kell építtnie. Így Erdély egyik legszebb helyén, a Tordai Hasadéknál már 40 év előtt épített egy menedékházat, mely azonban rombadőlt, csak egy tornya dacolt az idők viharával.

E mellett a torony mellett volt az EKE által építendő új menedékházának ünnepélyes alapkövetétele június 3-án. Hogy az egyesület a menedékházat felépítheti, azt Szind község nagybirtokosa Bors Mihály fejedelmi áldozatkészségének köszönhetik a turisták, aki 40 ezer leut ajánlott fel a nemes célra és mindenben való segítséget, hogy az édesapja által ajándékozott területen a menedékház felépülhessen.

Rajta kívül az EKE tagjai, a nagyközönség, a tordai gyárak megértő segítsége kel versenyre a nemes cél érdekében, (melyre minden adományt köszönettel fogad az egyesület vezetősége).

Fel fog épülni „Az Erdélyi Kárpát Egyesület Bors Mihály menedékháza“ a csudálatos szépségű hasadék nyílásánál. A hasadék néhol 200 m. magas falával, változatos kialakulású szikláival, lépésről-lépésre változó gyönyörű részleteivel, hol csendesen folydogáló, hol rohanó zúgásával folyó Hesdát patakjával, barlangjaival — köztük a történelmi multu Balika-barlangokkal — páratlan szépségű hely.

A hasadéknak és környékének — főképen a Turi hasadéknak ritka ásványai, növényei és állatai a természettudósokat vonzoták erre a vidékre. Ezért a dr. Borza Sándor egyetemi tanár elnöksége alatt működő Természeti Emlékek Védelmi Bizottsága elhatározta, hogy védelmébe veszi a hasadékot.

Ezért kérjük környékének minden lakóját, minden ott megforduló turistát, hogy védjék a hasadék minden szép tájrészletét, forrásait, barlangjait, növényeit, állatait, elkészítendő turista útjelzéseit.

A turistákat pedig a falusi emberek fogadják — nemcsak itt, hanem mindenütt — szívesen. Hiszen minél többen fordulnak meg

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteletség biztosítását ide átadni

a falvakban, annál nagyobb haszna van belőle a népeknek. A menedékházakat főképpen a nép látja el élelemmel, a turistáknak eladhatja a nép felesleges élelmicikkeit, a nyújtott hálóhelyet is megfizetik a turisták. Sok külföldi ország van, melyben — amint lapunk előző számában „Nyári megbolydulás“ című cikkben is lehet olvasni, a falusi lakosság jórészt a városi kirándulókból él. Igen nagy jelentősége lesz a turistaságnak nálunk is nemzetgazdasági szempontból, a nép jóléte tekintetében mindenütt, de különösen a Székelyföldön.

Igy az épülő menedékháznak igen nagy hatása lesz a környékbeli falvak gazdasági viszonyaira.

Kérjük tehát lapunk minden olvasóját, hogy fogadják szeretettel a városokból a nagy természetbe igyekvő szeges bakkancsos, hátizsákos, siken csuszkáló „idegen“-t, lássák meg benne a szülőföld, a haza szerelmesét s ott künn Isten legszebb templomában dobbanjon össze a szívük testvéri közösségbe.

Dr. Tulogy János.

A miniszter itélete.

Négy héttel ezelőtt Kolozsváron járt Tarescu miniszterelnök a kormány tagjaival. — Azért jöttünk Erdélybe — mondotta a kormányelnök —, hogy igazságot tegyünk és az emberek ne fussanak minden semmiségért Bukarestbe. A miniszterek aztán elmentek Bánffyhunyadra is. Meghallgatták a lakosság panaszait és azzal hagyták el Kalotaszeg gyönyörű vidékét, hogy közelebről kiküldik Manolescu Strunga földművelésügyi alminisztert, aki véglegesen rendezi Kalotaszeg bajait.

Manolescu Strunga miniszter úr tényleg járt Bánffyhunyadon. Természetesen a magyarok is gondoltak egyet, hátha nekik is igazságot szolgáltatna. Így történt aztán, hogy Zentelke közbirtokosságának két megbízottja elment Bánffyhunyadra.

Zentelke közbirtokosságának 26 tagja van. Két román és a többi magyar. Összesen három száz hold földjük volt, amiből 1928-ban 139 holdat kisajátítottak a székelyjói románoknak. A közbirtokosság nem hagyta annyiba a dolgot, hanem a kisajátítási végzés ellen felbezést nyújtott be az Agrár Bizottsághoz, ahol 1929-ben igazat adtak a zentelkei magyaroknak és megsemmisítették a kisajátítást. Az emberek pedig törvényadta joguknál fogva birtokba akarták venni földjeiket. Igen ám, csak hogy a székelyjóiak kapával és kaszával támadták meg a közbirtokosság tagjait s így a föld továbbra is náluk maradt. A románok megfélebbették az Agrár Bizottság határozatát és a törvényszék nekik adott igazat. A magyarok azonban tovább haladtak az igazság útjain és a Semmitószék, az ország legmagasabb igazságügyi hatósága véglegesen és jogérvényesen a közbirtokosságnak adott igazat.

Most már minden rendben lett volna, de a székelyjóiak mégsem akarták tiszteletben tartani az ítéletet.

Ezért jelent meg aztán a két tagu zentelkei küldöttség Bánffyhunyadon Manolescu Strunga miniszter előtt. Amikor azonban beszélni akartak, a jelenlévő románok nagy része nem engedte őket szóhoz jutni. Mindössze Dunca vármegyei prefektus állt velük szóba, aki azt mondta, hogy engedjenek meg negyven holddal.

A két megbízott kiment a teremből és megbeszéltek az utcán várakozó emberekkel a dolgot, akik természetesen úgy határoztak, hogy a negyven holdat nem fogadhatják el, mivel a föld az övék, azt ők vásárolták, a kisajátítás jogtalan volt és a bíróságok nekik adtak igazat.

Néhány perc múlva aztán újból megjelentek a miniszter előtt és közölték, hogy jogukról nem mondhatnak le és igényt tartanak az egész birtokukra.

Mit gondolnak, mit válaszolt, hogy tett igazságot a miniszter?

Ezt válaszolta a zentelkei magyaroknak: — Értitek-e a román nyelvet? Beszéltek-e románul? Mert annak idején ti is kényszerítettetek minket arra, hogy megtanuljunk magyarul! Mi vezetjük Romániát, ha nem tesszük, ahogy vezetjük, menjetek át a határon, ha nem tetszik a mi igazságunk, menjetek Horthyhoz!

A zentelkeiek azt sem tudták, mit szóljanak és még jóformán magukhoz sem tértek a megdöbbenő válasz hatása alól, amikor a miniszter odaszólt a csendőr kapitánynak:

— Kapitány úr, az említett földeket to-

vábbra is Székelyjő község fogja használni, mert én majd egy új, ilyen értelemű határozatot hozatok!

Ime, hogyan csinált Manolescu Strunga miniszter úr igazságot a magyarságnak.

Elhhez az ügyhöz lenne néhány szavunk. A kormány és a miniszterek azért vannak, hogy betartsák a törvény betűit és vigyázzanak arra, nehogy valaki megsértse azokat. Abban a percben, amikor a törvényeket és a bíróságok határozatait semmibe sem veszik, visszatér az a régi állapot, amikor azé volt az igazság, aki erősebb volt. Most a magyarok kisebb számban élnek, mint a többségi nemzet fiai, ha mindenkinél az lenne a véleménye az igazságról, mint Manolescu Strunga úrnak, úgy most az ököljog napjai virradnának fel.

A miniszternek, mint a törvények betartójának, az lett volna a kötelessége, hogy a kapitánynak a következő utasítást adja:

— Kapitány úr, a Semmitőszék igazat adott a zentelkeieknek, Ön képviseli a végrehajtó hatalmat és szerezzon érvényt a bírósági határozatnak.

E helyett azonban Horthy magyar kormányzóhoz küldte az igazságot kereső adófizető polgárokat. Itt is meg kell jegyezzük, hogy amikor a múltban a különböző bajainkkal a Népszövetség elé mentünk, mindig azt mondták nekünk, hogy a mi ügyeinket csak itthon tudják elintézni. Mi állampolgárok vagyunk, ezen a földön élünk, tehát az a rendje, hogy itt esináljanak nekünk igazságot.

— Demeter Béla.

Külföld.

Enyhült a helyzet. Világosra tette nagy hatást tett Hendersonnak, a leszerelési tanácskozás elnökének a Bartu francia külügyminiszter éles támadását visszahárító az a komoly nyilatkozata, amelyben felhívta a tanácskozás tagjainak, de egyúttal a világ kormányainak figyelmét arra, hogy a tanácskozás sok millió fiatal ember életének védelmére alakult és tanácskozik, ezért mindent meg lehet tenni nem csak az ország, hanem mindenik ország biztonságának védelmére.

A következő napi tanácskozáson a francia külügyminiszter már sokkal békésebben nyilatkozott. Beismerte, hogy elragadtatta magát. S így az enyhébb helyzetben sikerült valamilyen megállapodásra jutni s ezzel a leszerelési tanácskozás kudarcra elhárult — legalább is egyelőre. A határozat szerint a tanácskozás teljes ülése több bizottságot alakított a kérdés részleteinek tárgyalására, az elnök pedig felhatalmazást kapott, hogy a tanácskozást hívja

össze, amikor erre a helyzetet megfelelőnek találja. Közben lépéseket fognak tenni, hogy Németországot rábirják a Népszövetségbe való visszalépésre.

Ez az eredmény tulajdonképpen senkit sem nyugtat meg, de még mindig több a nyílt kudarnál s elhárította a háború fenyegető veszedelmét is.

Mussolini és Hitler találkozása. Régóta készült ez a találkozás s a közel napokban valóra is vált. Beavatott célja a leszerelés kérdésének megbeszélése s Németország meggyőzése Hitler útján arról, hogy biztosabban tudja megvédeni érdekeit, ha visszalép a Népszövetségbe. Valószínű azonban, hogy egyébről is beszélt a két államférfi. — Hiszen Olaszország annyira elégedetlen a leszerelési tanácskozás tárgyalásainak eredménytelenre fordulása miatt, hogy kiküldöttje a tanácskozások utolsó napjain teljesen visszavonult, az olasz újságok pedig egyértelműen támadják a meghozott s már ismertetett határozatot. Bizonyára ennek a hangulatnak következménye az a bejelentés, hogy Olaszország hozzá kez-

dett két hatalmas csatahajó építéséhez. — Ez az esemény még annál is nagyobb föltűnést keltett, hogy Franciaország újra szövetséget kötött az oroszokkal. Mi lesz a következménye az olasz és német találkozásnak, ellenpártja alakul-e a francia szövetségi hálózatnak? — mérlegeli a világ közvéleménye a nagy esemény várható következményeit. — Maguk az érdekeltek mind olasz, mind német részről nyilatkoztak már a találkozás eredményeiről. Alkalmassint nem árultak el mindent, de az is nagyon fontos eredmény, amiről a nyilatkozatok szólnak. Eszerint Mussolini és Hitler abban állapodtak meg, hogy Németország elismeri és többé nem háborgatja Ausztria függetlenségét, visszalép a Népszövetségbe és aminek legnagyobb jelentősége van: belép abba a gazdasági szövetségbe, amit az olaszok, magyarok és osztrákok közelebbről kötöttek.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et!

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!...

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnáthia • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedések esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhogy dicsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togal oldja a hugasvat** és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és **Ők mind Togal-t szednek most!** **Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!** Az összes gyógyszerüzletben és drogeriákban. Lei 52. —. A Togal-tabletta svajci készítmény!

Oriási hadgyakorlat. Franciaországban a jövő hónapban négy hónapig tartó hadgyakorlat kezdődik. A hadgyakorlat kiterjed az országnak csaknem egész területére s belevonják a polgári lakosságot is, hogy teljesen kiképezzék a légi és a gáztámadások ellen való védekezésre. A soha nem ismert méretű hadgyakorlat megtartására állítólag az adott okot, hogy a francia kémjelentések szerint, Németország nagyban fegyverkezik s különösen nagy arányokban gyártja a mérges gázokat s a súlyos betegségeket, köztük borbajokat előidéző csírákat, amelyeket elrejtett repülőgépeinek bombái fognának elterjeszteni. Ezért látja szükségesnek a francia kormány a polgári lakosság kiképzését a védekezésre.

Mezőgazdasági tanácskozás. A világ mezőgazdasági termelésének képviselői nemzetközi tanácskozásra gyűltek össze Budapesten. A tanácskozás célja a gazdák érdekeinek védelme, a termelés arányosítása s a termények eladásának és behozatalos árának biztosítása. A tanácskozásra a román kormány is kiküldte képviselőjét.

Új hajók Kínában. Nankingban eltűnt a japán konzul. A kormány minden lehető módot alkalmazott az előkerítésére, s nagy jutalmat is tűzött ki azok részére, akik nyomára tudnak vezetni. Érthető is ez a hüszöség. A japán kormány kegyellen szigorúsággal kényszeríti a kínai kormányt s már is több hadihajót vezényelt Nanking alá. A kutatásnak még nincs eredménye. Csak annyit tudnak, hogy kékinges kínai forradalmárok rabolták el a japán konzult. Azok, akik a század elején a nagy kínai forradalmat szervezték az európaiak ellen. Ezért nem valószínű, hogy nyomára lehessen jutni a japán konzulnak, ennek pedig újabb kínai területek megszállása és elfoglalása lesz az előrelátható következménye.

Anglia nem fizet. Amerika az angol hadiadósságok júniusi részletének teljes összegben való megfizetését kívánta az angol kormánytól. Ez kijelentette, hogy kötelezettségét elismeri, de most is csak jelképes fizetést teljesíthet, mert, hogy az egész részlet megfizesse, ahhoz európai adóssait kellene fizetésre szorítani, ez pedig tel-

jesen felborítaná Európa gazdasági rendjét. Ezért az angol kormány a háborus adósságok kérdésének egész terjedelmében való letárgyalását s az adósságoknak a fizetőképességhez való arányosítását javasolta. Más megoldást nem is lehet találni.

Belpolitikai hírek

A Magyar Párt védi a magyar tanárokat és tanítókat! A magyar kisebbségi egyházak iskoláinál működő tanítók és tanárok, valamint az állami iskoláknál működő magyar tanterők újabb románnyelvű vizsgálója ügyében a Magyar Párt parlamenti csoportja és az érdekelte iskolafenntartó egyházak képviselői június 14-én és 15-én értekezletet tartottak Bukarestben gróf Bethlen György elnökletével.

A református egyházat dr. Makkai Sándor püspök és Illyés Gyula egyházkerületi előadótanácsos, a római katolikus egyházat gróf Majláth Károly erdélyi püspök megbízásából dr. Abrudbányai Ede felügyelő-gondnok, képviselték.

A parlamenti csoport tagjai részéről jelen voltak Gyárfás Elemér és Sándor József szenátorok, Abrudbányai Ede, Laár Ferenc, Pál Gábor, Szentkereszthy Béla báró és Willer József képviselők.

Az értekezlet tagjai küldött-ségileg megjelentek Anghel-lescu miniszternél, hogy meggyőzzék őt a vizsgarendelet visszavonásának szükségességéről. Kifejtették, hogy a rendelet törvénytelen, ellentétben áll a magánoktatási törvény 190. paragrafusával, másrészt vizsgára kötelez olyan tanerőket, akiket a törvény korukra, vagy szolgálatukra való tekintettel, vagy azért, mert már a román impérium alatt szerezték képesítésüket, a vizsga alól felmentett. Az egyházak álláspontjukat már előzetesen emlékiratba foglalták és azt átadták a miniszternek. — A miniszter most is ragaszkodott álláspontjához és nem volt hajlandó sem a rendelet visszavonására, sem pedig a vizsgáknak egy évre való elhalasztásába belemenni.

A küldöttség a súlyos helyzet megtárgyalását újabb értekezleten folytatta, melyen kimondta, hogy a kisebbségi egyházak a Magyar Párttal karöltve teljes egyetértésben tovább folytatják a küzdelmet a magyar tanerők érdekében és minden rendelkezésre álló törvényes eszközt megragadnak a rendkívüli fontosságú kisebbségi, egyházi és társadalmi kérdés megoldása érdekében.

Mivel a kérdés szálai visszanyulnak az 1925. évi nemzetközi tárgyalásokra, melyek befejezéséül éppen Anghel-lescu minisztersége alatt a román állam idevonatkozólag engedményeket tett a kisebbségi egy-

házaknak, mely engedmények a Népszövetség 1926. március 18-i jegyzőkönyvében is felvették: a küldöttség a külügy-miniszteriumnak is átadja tiltakozását, védelmét kérve a kisebbségi tanerők részére. — Ugyanakkor a memorandumot a miniszterelnöknek is átnyújtják.

Lapedatu lett a vallás és kisebbségi ügyek minisztere. A minisztériumok átszervezésével kapcsolatban a király Lapedatu volt erdélyi minisztert a vallás és kisebbségi ügyek miniszterévé nevezte ki. Közoktatásügyi miniszter továbbra is Anghel-lescu marad.

Megnyitották és el is napolták a parlament rendkívüli ülészeit. A parlament rendkívüli ülészeit megnyitották, azonban váratlanul az üléseket egy hétre elnapolták. A parlamenti ülészeit azért napolták el, hogy közben változtatásokat eszközöljenek a költségvetésen. A külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások során ugyanis bebizonyosodott, hogy Románia bevételei és kiadásai nem állanak egymással összhangban. Mi ennek az aggodalmunknak már régebben kifejezést adtunk. A kormány most azon fáradozik, hogy a költségvetést kiegyenlítsen. Amíg ezek a munkálatok folynak, a parlament nem fog ülést tartani. A költségvetés átdolgozásával kapcsolatban hírek kerültek forgalomba egyes miniszterek lemondásáról. Emlegették, hogy Anghel-lescu iskolaügyi miniszter is le fog mondani, mert a hatáskörébe tartozó minisztérium költségvetését csökkenteni akarják. Hír szerint a kormány több tagja között ebből az ügyből kifolyólag ellentétek keletkeztek. A vitás kérdé-

seket azonban sikerült rendezni és így a költségvetés teljes átdolgozásához hozzákezdtek. Mikor ezt a munkát befejezik, újból összeül a parlament, hogy tanácskozásait megkezdje.

Rendeletekkel akar kormányozni a kormány. Tatarescu miniszterelnök három hónapra szüneteltetni akarja a parlament munkáját. — Tekintettel arra, hogy a parlamenti szünet alatt sok fontos kérdés elintézésére kerülhet sor, Tatarescu rendeletekkel akar kormányozni. Az intézkedésekre az ősszel összeülő parlamenttől kérne jóváhagyást.

Országépítő munkát kér a király. Károly király visszatérésének évfordulóját nagy ünnepek keretében ülték meg. Bukarestben tizenötezer primár vonult el a király előtt, hogy tanuvallomást tegyenek hűségükről és szeretetükről. A primárok nevében a királyt Donescu bukaresti primár köszöntötte. Károly király válaszolt a köszöntésre. Beszédében arra kért mindenkit, hogy legyenek az ő segítségére az országépítő munkában, mert csak így remélhető boldog jövő.

Kisebbségi szervezetet alakítottak a bolgárok. Románia politikai életében eddig csak a magyar, német és zsidó kisebbségek szerepeltek önállóan. Az utóbbi időben a bolgárok között is mozgalom kezdődött kisebbségi szervezet alakítására. A bolgárok kongresszust tartottak Bukarestben és ezen minden számottevő bolgár vezető megjelent. A kongresszuson kimondották a bolgár szervezet megalakítását, megválasztották a vezetőséget és a törvény által előírt okmányokat benyújtották a törvénysszékhez.

Kolozs megye magyar választóihoz!

Kolozs megyében június hó 24-én fognak lefolyni a vármegyei tanács választások. — Eredetileg az volt a terv, hogy az összes számba jöhető pártok közös listát adjanak be a választásra és így a választási elnök választás nélkül jelentette volna ki megválasztottanak a jelölt tanácsosokat. — Sajnos, a szép terv meghiúsult. Az Országos Magyar Párt központjának jóváhagyásával a kolozs megyei tagozat vezetősége azonban politikamentes, méltányos választási egyezséget kötött a kormányon levő liberális párttal. A kolozs megyei tagozat vezetőségét ebben a tételben az vezete, hogy megkímélje a magyar választókat a választásokkal járó kellemetlenségektől. A liberális párt listáján a Magyar Párt jelöltjei a következők: Dr. Szász Ferenc szerkesztő, Hankó Veress Károly volt főszolgabíró, Bokor Márton esperes, Máthé Sándor esperes, dr. Bibó Béla ref. lelkész, Sigmond Ákos földbirtokos és Albrecht Dezső földbirtokos.

A június 24-iki választáson minden magyar szavazónak le kell szavaznia. A Magyar Párt csak úgy viheti be összes jelöltjeit, ha a közös listát teljes győzelemre segíti. Ezért a kolozs megyei magyar választók teljesítsék 24-én köteleességüket. A választói igazolványokat az elnökök a választás helyén és napján is kiadják.

Maniu legodaadóbb híve ki lépett a nemzeti pártból. A Maniu-párt lapjának a Románia Nouának főszerkesztője Boila Zakariás kilépett a nemzeti pártból. A homlasi folyóirat, ami a nemzeti pártban már régi idő óta folyik, ezzel újabb fejezetéhez érkezett.

Alkotmány-módosítás? A liberális kormány, hír szerint, az alkotmány-törvényen módosítani akar. A parlament feloszlatásának jogát a kormány haláskörébe akarja utaltatni. A liberális párt reméli, hogy ha ezt az intézkedést életbe léptetik a kormányok, nem lesznek minden évben esetleg többször is választások. Az alkotmány-törvény módosítása során el akarják venni a parlamentnek azt a jogát, hogy új kiadások megszavazására kezdeményezést tegyen.

Zeletzky teleplezesci. A Skoda-féle fegyverszállítási ügyben az elítélt Zeletzky súlyosan terhelő vallomást tett sok vezető politikus ellen. Zeletzky szerint Amza és Argetoianu nagy összegű pénzt kaptak azért, hogy a megrendeléseket a Skoda gyárnak juttatták. Zeletzky vallomása egészen új fényt derített a Skoda-féle fegyverszállítási ügyre.

Jogerős a sinajai merénylők büntetése. A főhadbíróság Duca miniszterelnök merénylőinek ügyében most határozott végérvényesen. A főtörvényszék a merénylők felebezését egyhangulag visszautasította s ezzel a merénylők büntetése végérvényesen jogerőssé vált. A büntetés életfogytiglan való kényszermunkára szól.

Emelkedik a költségvetés végösszege. A hadügyminisztérium és az egészségügyi minisztérium költségvetéseinek felemelése után Románia költségvetése 19 milliárdról 23 milliárd lejre emelkedett. Szomorú, hogy a pénzügyminiszter megállapításai szerint ezzel szemben csak 19 milliárd lej bevételre számíthatunk.

Hírek

Elbocsátották a magyar jegyzőket Udvarhely megyében. A magyar vasutasok és postások elbocsátása után a magyar jegyzők kicserélésére kerül sor. Udvarhely megyében öt, ideiglenesen kinevezett, magyar jegyzőt bocsátottak el. Helyükbe románokat neveztek ki. Az elbocsátottak a következők: Bencze Domokos kisbaconi, Patakfalvi Béla firtosmartonosi, Szász Dénes felsősófalvi, Péter Károly agyagfalvi és Lőrincz Béla székelypálfalvi jegyzők.

Orvosolják a hadirokkantak panaszait. A hadirokkantoknak június 10-re tervezett országos kongresszusát szeptember hónapra halasztották. A kongresszus elhalasztása összefüggésben áll azzal, hogy a kormány gondoskodni fog az ellátási és nyugdíj összeg folyósításáról.

Autóbuszokat állít be a vasut. A vasut igazgatósága terve vette, hogy a vasuti vonalak mellett levő autbuszjáratokat saját kezelésébe veszi át. Hír szerint a vasuligazgatóság kezelésében levő autbuszjáratokat június hónapban fogják megindítani.

Hogyan oszlik meg a felekezetek szerint Románia magyar lakossága? A romániai magyar lakosságnak több mint háromnegyed része katolikus és református vallású, körülbelül fele-fele arányban. Az unitáriusok a magyar kisebbség négy százalékát teszik ki. A magyar lutheránusok száma két és fél százalékra rug. A magyar görög katolikusok és magyar zsidók százaléka négy és fél, illetőleg hét százalékra tehető.

Szabályozták a jegykiadást. A vasuti jegypénztárak ellen sok panasz hangzott el a közön.

Veszett kutya Nagykárolyban.

Csőghi László mezőőr feleségét Nagykároly város egyik utcájában megtámadta egy kutya. A kutya a szerencsétlen asszony arcát teljesen összemarcangolta. Csőghinét csak nehezen sikerült a megvadult állattól megszabadítani. A súlyosan sebesült asszonyt megoperálták és a kolozsvári Pasztör-intézetbe vitték, mert a kutya valószínűleg veszett volt. Csőghiné sebesülései olyan súlyosak, hogy vékony csövön át, folyékony tápszerekkel táplálják.

Rablók támadták meg a kercesdi református lelkészi lakot. Kovács István kercesdi (Tordamegye) református lelkész lakásába éjszaka rablók törtek be. Követelték, hogy a nála levő 80 ezer lej adja át. Kovács István természetesen nem tudta a nagy összeget előadni, mert csupán 11 ezer lej volt a fogyasztási szövetkezet kasszájában. A kasszát kinyitatták vele a rablók és a pénzt elzsákmányolták. Ezután a rablók elmenekültek, revolverrel és bottal súlyos sebeket ejtve a 65 éves lelkészen. Közben a zajra felébredtek a papilak lakói s még a harangokat is félrehúzták, hogy a rablót el lehessen fogni. Ezek azonban elmenekültek.

Husz munkás halt meg a homokbányában. Orateni regáli községben nagy szerencsétlenség történt. A község homokbányájában husz munkás dolgozott. A hánya beomlott és a munkásokat eltemette. Mire a szerencsétlen embereket kiásták a homok alól, mind meghaltak.

Borzalmas erejű hadiszert talált fel egy olasz tudós. Enrico Fermi olasz tudós nagy erejű hadiszert talált fel. Az új hadiszert villamos uton kell előállítani és vele nagy területen lehet pusztítani minden élő lényt.

Jövedelmező foglalkozás a pékség! A Nemzeti Bank Piatra-nyánci fiókjánál jelentkezett egy Nicolau nevű pékmester. Tanuk jelenlétében hat darab, egyenként 60—70 kiló aranyat tartalmazó ládát helyezett letehető a bank páncélszekrényeibe. A pékmester kijelentette, hogy a kincset évek hosszú sora óta gyűjti és most sem hozta volna be a bankba, de fél a rablóktól és ezért biztos helyre akarta menteni vagyonát.

Szerencsétlenség Érmihályfalván. Nyilas Imre a Csiha-féle tagból ökröket hajtott a vasuti állomásra. Az egyik ökör olyan szerencsétlenül csapott a légyután, hogy Nyilas Imrét találta, aki hanyatt esett és meghalt. A szerencsétlenül járt embert özvegye és hat árván maradt gyermeke gyászolja.

Haláleset történt facsusztatás közben. A csikszentdomokosi Zsendelyes nevű erdőrészen Kurkó Áron gazda fát csusztatott. Sali Antal 12 éves gyermek segédkezett Kurkónak. Munkaközben egy fa oly szerencsétlenül vágódott a 12 éves fiucskához, hogy azonnal meghalt.

A dinamittal való halászás vége. A brassómegyei Prázmár községben Georghe Mihály földműves dinamittal halászott a patakban. A dinamit idő előtt felrobbant és a szerencsétlen embert tíz darabra tépte.

Szabad-e a nőnek cigarettázni? A dohányzás a nőkre nem ártalmasabb, mint a férfiakra. Egy kivétel van: a szoptatós anyák esete. Napi hét cigaretta elszívása már komoly ártalommal járhat a gyermekre nézve, mert a nikotint ebben az esetben a csecsemő a szó szoros értelmében az anyatejjel együtt szívja magába, mint azt az anyatej vegyi vizsgálata is igazolta. Ilyen és ehhez hasonló érdekességek és hasznos tudnivalók valóságos tárháza Tolnai Világlapja minden száma

Nagy család történt a tordai osztálymérnökségen. A tordai vasuti osztálymérnökség tisztviselői szabálytalanul kiállított pénztári okmányokkal 8 millió lejt sikkasztottak. A vizsgálat hetek óta folyik és a vasuti osztálymérnökség tisztviselői közül több személyt letartóztattak. A vezető mérnök öngyilkosságot követett el.

Életmentő kutya. Sztrugár, alsófehérmegyei községben Voina Máriát megtámadta egy megvadult ökör. Az ökör a leányt a földre teperte és döfödni kezdte. Egy közelben levő kutya az ökörnek ugrott és addig marla, amíg a leány elmenekült. A kutya, miután a leány biztonságba került, még sokáig küzdött az ökörral.

Tüzriadalom Csikszeredán. A csikszeredai állomás közelében levő Gál Ferenc-féle műmalomban tűz ütött ki. Szerencsére idejében észrevették. A kár így is 200 ezer lejre rug. Biztosítás után a kár egy része meg fog térülni.

Kínai rablók kezébe került egy utazó. Swen Hedin, a híres Ázsia-kutató, kínai rablók kezébe került kíséretével együtt. A rablók hónapokig tartották fogóságban a nagy tudóst, végül is kínai katonaság szabadította ki szorult helyzetéből.

Furesa árverés Retlegén. Lapunk előző számában közöltük, hogy Csikszeredán 3 ezer lejért adták el egy bérautó vállalkozó gépét. A napokban a dési betegsegélyző pénztár a retlegi malmot és olajprést 274 lej követeléséért ütötte dobra. A malmot 490 lejért árverezték el. A malm tulajdonosa ügyvédje útján az árverés megsemmisítését kérte. Az ügyvédi közbenjárás után az árverést nem hagyták jóvá.

Szerezzünk új előfizetőket

Mire tanít a szárazság?

Általános szólásmód a gazdák között, hogy: — *'Az időjárás a gazda!* Sajnos nagyon sok gazda annyira hisz ennek a szólásnak, hogy munkájába számba sem veszi azokat a lehetőségeket, amelyekkel az időjárás bajai ellen védekezni lehet. Pedig okszerű és céltudatos gazdasági munkával az időjárás által okozott károkat enyhíteni lehet. Nemesak a sok eső és a tartós szárazság ellen lehet védekezni, hanem minden időjárási tényező ellen van védekező mód, amely a gazdának kárára lehet.

Azért jutnak eszünkbe ezek, mert egy udvarhelymegyei előfizetőunktől levelet kaptunk, amelyben leírja, hogy míg gazdatársainak terményei sokat szenvedtek a szárazságtól, sőt részben megsemmisültek, az ő termése ha nem is olyan mint más években, de kielégítőnek mondható. *Előfizetőnk ezt az eredményt a helyesen végrehajtott talajmunkáknak tulajdonítja.*

Magunk részéről örömmel állapítjuk meg, hogy tanulásaink nyomán egyesek csakugyan jól járnak.

De lássuk, miket is tanácsoltunk mi szárazság idejére? Lássuk mit mondtunk arra vonatkozólag, hogy mi a legjobb védekezési mód az esetleg bekövetkező szárazság ellen? Nagyon sokszor kifejtettük a Magyar Népbasábjain, hogy a szárazság ellen legjobb védekezési mód, ha terményeinket *őszi szántásba vetjük.* Az őszi szántásba vetett termény jobban fejlődik, mert a talajban kellő nedvesség van és a tél fagyja feltárja a talajban levő tápsókat, úgy hogy azok a növények számára könnyen felvehetőkké válnak. Megjegyezve, hogy nedves esztendőben sem válik az őszi szántás a növényzet kárára, idén valóságos csodatevő hatásának bizonyult.

Az időjárás szeszélyességei ellen a boro-

nálást és a hengerezést is többször ajánlottuk olvasóink figyelmébe. Kifejtettük, hogy hengerezéssel szárítjuk a talajt, a boronálás pedig öntözéssel ér fel. Ugyancz a hatása a *kapálásnak* és a *sarabolásnak*. Ezért nevezik ezeket a talajmunkákat „száraz öntözésnek”.

Az elmondottakhoz még csak annyi hozzátenni valónk van, hogy minden munkát idejében kell elvégezni, mert csak így lehet biztosítani szeszélyes időjárás esetén a termés sikerét.

Az eredmény azonban nemcsak a helyesen végzett talajmunkáktól függ! Hiába vetünk rossz minőségű vetőmagot, nem remélhetünk jó termés eredményt. A nemesített vetőmagvagnak tehát fokozott jelentőségük van az időjárás káros hatásainak kiegyenlítésére. Ezért tehát senki se sajnálja azt a néhány lejnyi tulkiadást, amit a nemesített vetőmagvak beszerzése okoz.

Nagy jelentősége van annak, hogyha a gazda a terményeket nem hagyja magukra a tenyészidő alatt. Állandóan figyelemmel kell kísérni a műveleti növények fejlődését és irtóháború kell indítani a kártevők ellen. Külön hangsúlyoznunk kell, hogy száraz időjárás esetén óriási jelentősége van a helyesen végrehajtott gyomirtásnak. A gyomok ugyanis nemcsak a világosságot veszik el a műveleti növényektől, hanem kiszorolják a talaj értékes tápanyagainak és nagyon sok vizet vonnak el a talajtól. Ez a víz, ha a gyomokat gondosan irtjuk, megmarad a műveleti növények számára.

Az idei, gazdasági év, mint előfizetőnk írja levelében, jó példa arra, hogy a Magyar Népbasájt tanácsait meg kell fogadni. Aki azokat megfogdja, nehéz időkben nagy hasznát fogja látni.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének közgyűlése.

A közgyűlést Kolozsvárt tartotta. Kolozsvárt közgyűlést a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége gróf Beldi Kálmán elnöke alatt. A közgyűlésen nagy számmal jelentek meg a kiküldöttek a vidéki szövetkezetek képviselőiben és az alapító tagok sorából is számosan voltak jelen. Az Igazgatóság jelentése ismertetvén az adósságrendező törvények által teremtett helyzetet, felhívja a vidéki szövetkezetek vezetőit, hogy az új szövetkezeti munka számára s egyben a falusi hitel feltámasztása érdekében is a mezőgazdasági termelő és értékesítő szövetkezeti szervezkedés terén igyekezzenek új lehetőségeket találni. A falusi hitelszövetkezetek ujjaszervezése és a mezőgazdasági szövetkezeti háttér kiépítése ma a romániai magyarságnak legelső feladatai közé tartozik. A zárszámadások elfogadása után a választások szövetkezetek, amelynek során gróf Beldi Kálmán, dr. Jelen Gyula, dr. Jósika János és dr. Elekes Génes újra választottak, míg az elnök helyre dr. Szász Ferencet, lapunk szerkesztőjét választotta be a közgyűlés. — Az indítványok során Vargha István Nagyvárad, határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a Szövetség Igazgatósága parlamenti tagjai által újból tegyen lépéseket az illetékes fórumoknál annak érdekében, hogy az állam által a román szövetkezeteknek konverziós lehetőségeik fedezésére adott támogatásból a magyar szövetkezetek részesüljenek. Török Bálint ismertetvén az E. G. E.-nek a baromfitenyésztés fejlesztése érdekében beindított akcióját, az annak közgyűlési kimondásából, hogy a falusi szövetkezetek akcióját minden tekintet-

Minden okos kisgazdát érdekelnek az olcsón megszerezhető és megbízható

haszon és fajbaromfitenyésztési cikkek és felszerelések:

Keltetőgép, Műanya, Vérvizsgált faj-tenyészállatok, Tenyész és Keltetőjások minden fajban. Műtakarmánytáplisztek, Baromfivész elleni szérumok, Fertőtlenítő szerek, Szétszedhető baromfiólak, Mintatelepek, tervrajzok, Gyümölcsfákat pusztító rovarok elleni védőszerek, Oltvány-Kötszerek, Fertőtlenítő és Permelezőgépek és minden gazdasági ágat felölelő cikkek. Kérjen ingyen árjegyzéket!

B. ADORJÁN JENŐ CLUJ-KOLOZSVÁR,
Calea Motilor 87 — Telefon: 11-68. — Válaszbélyeg mellékelendő

ben támogatni fogják. Dr. Borbély Lajos Nagyvárad, határozati javaslatot terjeszt elő abban az értelemben, hogy a Szövetség a szövetkezeti propaganda fokozása érdekében létesítsen egy külön szövetkezeti adományokból fentartott alapot. A közgyűlés az indítványokat elfogadta, majd a tárgysorozat végzetével értekezletté alakult át, amelyen dr. Gyárfás Elemér szenátor, ig. tag az adósságrendező törvény intézkedéseire és egyes homályos szakaszainak helyes értelmezésére vonatkozólag nyújtott felvilágosításokat, majd ismertette a módosítás alatt álló szövetkezeti törvényt és annak egyes, a magyar szövetkezetekre nézve sérelmes intézkedéseit, valamint azok kiküszöbölése érdekében tett eddigi lépéseit. Az értekezlet befejezése után a megjelentek társas ebédre gyűltek össze s meghitt beszélgetésben a késő délutáni órákig maradtak együtt.

Udvarhely megyében jól sikerült a cseresznye-termés. Udvarhely megyében idén nagyon jól sikerült a cseresznyetermés. A megtartott gyümölcs-termelési tanfolyamok hatása alatt a gazdák kezdik átoltani magról kelt, apró gyümölcsöt termő cseresznyefáikat. Ha általánosan áttérnek Udvarhely megye gazdái a nemesített cseresznye termelésre, sor kerülhet a cseresznyetermés külföldön való értékesítésére is. Öröndötes dolog, hogy a jól végzett mun-

ka hasznos eredménye máris jelentkezik.

Méhészkednek a máramarosi zsidók. A gazdasági válság miatt súlyos helyzetbe került máramarosi zsidóság méhészkedni kezdett. — Előadásokat tartanak a máramarosi zsidóknak és egyesületek közköltéségen méhcsaládokat vásárolnak a szegényebb zsidók számára. A vásárolt méhcsaládokat kap-tárral együtt ingyen osztják szét a zsidó lakosság között.

PIAC

Piaci árak Érmihályfalván.

Buza 450—460, rozs 360—365, kukorica 300-350, krump-
li 100—120 lej mázsánként.

Piaci árak Nagyváradon

Buza 430—440, rozs 300—310, kukorica 220, zab 300—310 lej mázsánként.

Hizott sertés 18—19 lej ki-lónként

Örök értékek — olcsó áron!

A teljes latin-magyar **MISSZÁTE**
a római műalkotás szerint
ismét kapható a
Minervánál

Egész vászonkötésben vörösmelzessel —	208 —	Lej
Egész vászonkötésben aranymelzessel —	248 —	"
Finom bőrkötésben vörösmelzessel —	398 —	"
Finom bőrkötésben aranymelzessel —	448 —	"

A pénz előzetes beküldésénél portól nem számítunk.

Utánvételes küldésnél a portó 20 L.

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 1 sz.

Mulattató

SZAJNALOM A SZEGÉNY FÁKAT...

Sajnálom a szegény fákat;
Mikor zúgó vihar támad,
S orkán száguld sebesen,
Gyors boszorkányszekeren

Oh! hogy lépí szegényeket
'A pusztító, bösz fergeteg,
Hogy lépázza — durva, vad
Kézével — az ágakat.

Hogy vagdossa tűzbaltával,
Oket — villámostorával,
S a vén törzsek — a hegyen,
Felnögnék keservesen...

Sajnálom a szegény fákat, —
Egy hit ad vigaszt csupán csak:
Hogy Isten jó s megbocsát,
Haragja nem tart sokál.

Oszladozó fellegekből, —
Mint a könnyező szemekből
A mosoly — úgy tör elő:
Szép szívárványlegyező...

Villámütött fa ágára
Napsugár süt nemsokára —
Kis madárka csicsereg,
S begyógyulnak — a sebek...

Vályi Nagy Géza.

Régi lakásügy.

Százegynehány esztendővel ezelőtt a leg-
gazdagabb szegedi ember valamj Csirigán
Spiridon nevű görög boltos volt. (Tudnivaló,
hogy abban az időben az egész Alföldön gö-
rögök voltak a zsidók.) Mivel a ragadvány-
név már akkor is divatban volt — ezt a diva-
tót alighanem még Ázsiából hoztuk magunk-
kal —, az érdemes görögöt Disznó Csirigán-
nak hívta az egész város. Már hogy milyen
jellembeli tulajdonságaival érdemelte ki
ezt a nevet, azt én meg nem tudom mondani

s mivel az száz esztendő múltán — ugyis le-
mindegy mindnyájunknak, maradjunk abba-
hogy disznó gazdagságából eredt a ragad-
vány-neve.

Amikor a boltosságából kigazdultan vir-
szavortult Csirigán a palánki házába, azt le-
szélték róla, öreg napjaiban azzal mulat-
magát, hogy szeleli a pénzét. Mert annyi volt
a pénze, hogy mind rakásra penészedett
vasládákba. Azért szakajtóval hordta le-
görög az udvarra s ott úgy szelelte, ahogy
a szegény ember a búzát szokta. (Tudniillik
abban az időben még szegény ember volt az
aki búzát szelelgetett.)

Nem is lett volna a magános öreg ha-
márnak semmi baja a világon, ha két szomszéd-
szédjával meg nem verte volna a jóisten. Né-
feeskefészekformájú sárviskó tapadt a Csiri-
gán udvarházához. Az egyik viskóban lakott
Szépenlépő Tatár Pál lakatos, a másikban
pedig Ősze Kun Demeter kovács. (Mindkét
nevet megtalálhatja az egykoru adólapjste-
mokban, aki jól keresi. Ha valaki nem találja
meg, magára vessen.) Ősze kovács volt a
felső, Tatár lakatos az alsó szomszéd. Mind-
a kettő szorgalmas, derék, jóra való mesterem-
ber, akivel az égvilágon senkinek se volt
baja, csak az öreg Csirigánnak. Neki se egyet
csak annyi, hogy a lakatos is, a kovács
egész nap kalapált s attól öneki soha nyug-
nem lehetett. Akármelyik zugába vette be ne-
gát a sok szobájának, mindenhová befér-
zött a műhelyek muzsikája.

— Derék ember a kovács, kipp-kopp-kopp,
nem pihen a kalapács, kipp-kopp-kopp
hallatszott a kovácsműhely felől napkelte-
napáldoztáig.

Amire a lakatosműhely szakadatlan
azt csengte-bongta vissza:

— Itt a gazda lakatos, kling-klang-klang-
mikor kormos, takaros, kling-klang-klang.

Egyszóval szép muzsika ez nagyon
nak, aki szereti, de Csirigán nem szeri
Szalajtgatta is a szolgáját hol az egyik,
a másik szomszédjához, hogy hagyjanak
a förtelmes kalapálással, míg szépen van
mert ha ő egyszer kijön a béketűrésből, el-
csufot tesz velük, hogy azt meg nem köze-

— De nagy ur az ur, adjon egy
— ütött az üllőre Ősze kovács akkorát,
csak úgy rezgett bele a cigánybolha, a
magyar-kovácsul a szikrát hívják

— Mondd meg a gazdádnak, fiam.

eljünk mesterséget — üzente vissza Tatár lakatos is. — Bizony én is jobban szeretnék munkát lapátolni, mint vasat kalapálni.

Hogy szép szóval nem boldogult, vitte panasztát a görög a két kormosképű ember ellen a városházára. Sok öneki a jóembere a magisztrátusbéliek közt, majd segítenek azok őrajta.

De hát azok csak a nyakukat csavargatják és nem tudtak egyéb tanácsot adni, mint hogy vegye meg a görög azt a két rossz putnit és veresse szét őket.

— De nem adják ám a trifurciferek!

— Hát akkor vegye kend a házát a háztára, jóember és vigye ki a Tiszaparra a szék utcába, — nevette el magát a főbíró. Müller Sebestyén, — ott ugy sincs egyéb szánított halnál, az pedig nagyon csöndes teremlés.

Akkor aztán azt találta ki a görög, hogy megrakta a zsebét aprópénzzel, kiállt a háza eléjébe s utját állta mindenkinek, aki a kovács-hoz vagy a lakatoshoz igyekezett:

— Ugyan, atyámfia, keressen kend magának rendes kovácsot, rendes lakatost, ne menjen ezekhez a kontárokhoz, inkább én fizetem a munkadíjat.

Az atyafiak persze elvették a garaskát és a görög látta, hogy ez rossz üzlet lesz, mert ha ő fizet, akkor az egész város lakatossal akarja megcsináltatni a rongyos ködmönt is és a kovácsal megtalpaltatni a lyukas eszimet is, de patkóért, lakatért mégis csak a szomszédokhoz mennek s a nevetés még a legkalapálásból is kihallatszik.

Akkor aztán azt gondolta el a bolond Csirigán, hogy ha a garas nem segített, majd fizeti a forint. Kidoboltatta a piacon, hogy száz forinttal hálálja meg, ha valaki tanácsot tud neki adni, hogyan szabadulhatna ő meg a két szomszédjától.

Száz forint olyan nagy pénz volt akkori-
kor, hogy némelyik szegény ember egész életében se látott annyit egy rakáson. Nem lehetett látni, hogy a lakatos meg a kovács még a beállítottak műhelyzárás után a Csirigánportára azzal, hogy jó szomszédok gyakran körbe jöttek őket, mert látják, hogy nincs munkájuk a mostani helyükön, nem lehet a Csirigán szomszéd nagy eszén tuljarni.

— Nos, nos! — ragyogott föl a görög a két ábrázata,

— Eltökéltük, hogy elhurcolkodunk ősi portánkból mindakettőn a magunk jószántából — vallotta a kovács.

— S nagyon megköszönnénk, ha nekünk adná az ur a hurcolkodásra azt a száz forintoscskát.

— Menjetelek, fussatok, szaladjatok, egy percet se maradjatok, ebben a nyomban elhurcolkodjatok! — biztatta őket a boltos s azonnal kifizette nekik a lelépési díjat.

Megígérte a két ember, hogy mire kireggellik, nyomuk se marad a régi portán, Csirigán pedig bizonyos volt benne, hogy a két szomszéd nem olyan ember, hogy ne állná a szavát. Nem is tudott egész éjszaka aludni az örömtől, reggel felé pedig, mikor elszundított volna, egyszerre köszöntött rá a szokott gozdosz muzsika:

— Derék ember a kovács, kipp-kopp-kopp, nem pihen a kalapács, kipp-kopp-kopp!

— Itt a gazda lakatos, kling-klang-klang, mikor kormos, takaros, kling-klang-klang!

Csirigán kiugrott az ágyból és esze nélkül szaladt az ablakhoz: Hát nem tartotta volna meg a szavát az a két mordályégető?

Megtartotta az, kiköltözött mind a kettő. Szépenlépő Tatár lakatos az Ősze Kun kovács házába hurcolkodott, Ősze Kun kovács pedig a Szépenlépő Tatár lakatoséba.

Móra Ferenc.

Esőt hozott Medárdus.

A száraz és meleg időjárás június első hetében esőre fordult és a levegő hőmérséklete lehült.

A közhiedelem a júniusi esőzések kezdetét *Medárdus* napjára szokta tenni és a falusi ember regulája szerint, ha *Medárdus* napján esik, 40 napig esős idő lesz.

Ez a kérdés most mindenkit érdekel, mert *idén Medárdus napján csaknem egész Erdély területén esett az eső*. Lássuk tehát, hogyan fest ez a kérdés a tudomány tükrében?

Júniusban az időjárás különös változáson esik át. A keleti és helyi szelek gyakorisága esökken. Ehelyett a nyugati szelek mind gyakoribbakká válnak. A nyugati szelek jelzik annak az alacsony nyomású időjárásnak a közeledtét, amelyik az Atlanti Óceán páratelítettségével érkezik meg és bő esőzéseket hoz.

Június első harmadában, rendszeren 8 sika

körül, tehát *Medárdus* napja tájékán érkezik hozzánk az esős időjárás. Ez az időjárás többnyire tartós marad és hetekig állandóan esik. Igaza van tehát nagyjában a falusi regulának, amelyik azt állítja, ha *Medárdus* napján esik az eső, akkor hosszú ideig meg sem áll!

A *Medárdus* napi esős idő megérkezését délelőtti zivatar szokta jelezni. Délfelé, esetleg már 10—11 óra tájban heves zápor alakjában köszönt be. Rendszeresen villámlás és dörgés kísérik. Nem ritkán jég is szokott hullani.

Ez a délelőtti zivatar rendszeren megismétlődik azon napon többször, sőt a következő napokon is. Az eső és zivatarok csaknem mindig nyugat felől jönnek.

A *Medárdus* napi regula tehát nemcsak tapasztalati tényeken alapszik, hanem tudományosan is meg lehet magyarázni.

Ez persze nem azt jelenti, hogy éppen a *Medárdus* napi eső jelenti az esős idő bekö-

vetkezését, az sem biztos, hogy ez az esős szak 40 napig tart. Annyi azonban bizonyos, hogy *Erdélyben a június hónap esős szokott lenni.*

A júniusi esőzések következménye, ha a hőmérséklet júniusban rendszeren hűvösebb lesz. Ez a lehülés átlag június 20-ika körül éri el a legnagyobb mértéket.

A feljegyzések azt mutatják, hogy *Erdélyben a nyár három hónapja alatt az eső és hőmennyiségnek csaknem fele esik le.* Így hát a *Medárdus* napi eső már csak ezért is be szokott válni!

Azonban gyakran megtörténik, hogy június hónap száraz időjárású. Ez az időjárás gazdáknak sokszor nagyobb károkat okoz, mint az esős időjárás.

Az esők kissé későn jöttek, de azért mit javítanak a termésen. A takarmány más kilátásai pedig lényegesen megjavultak, örülhetünk tehát *Medárdusnak.*

Apróságok Adomák

Emelkedik az emberi test hőmérséklete

Az emberi test hőmérséklete egészséges állapotban 36,8 fok. Ha az ember hőmérséklete 37 fok felé emelkedik, ez annak a jele, hogy a szervezetben valami nincs rendben. Ujabban egy cseh orvos azt a rendkívül érdekes fellelvést vetette fel, hogy az emberi nem testének hőmérséklete nemzedékek hosszú sora alatt felemelkedett. A cseh kutató azt állítja, hogy a 37 fokon felüli hőmérsékletet, ha néhány tized fokot nem halad meg, rendszernek kell tartanunk. A mai gyorsütemű világban ugyanis az ember szervezete nagyon igénybe van véve. — Gyors cselekvésre és gondolkodásra van állandóan utalva. Ennek következtében a szervezetben levő tevékenység is fokozódott. Ezzel áll kapcsolatban, hogy nagyon sokszor a munka lázában 37 fok fölé emelkedik

az egészséges ember hőmérséklete. Az érdekes megállapítás bármennyire is hihetetlennek hangzik, nem tartozik a lehetlenségek közé. Semmiesetre sem jelenti azonban ez azt, hogy akinek hőmérséklete 37 fok felé emelkedik, ne törődjék egészségi állapotával. Ezt különösen hangsúlyozzuk azért, mert sok lappangó, súlyos betegségnek szembetűnő jele a hőmérséklet mértékű megnövekedése.

Mit érnek a világvárosok?

Angliában érdekes kimutatást készítettek arról, hogy a világ nagy városai pénzben kifejezve milyen értéket képviselnek? A megállapítás szerint Newyork városa 30 milliárd dollárt ér. London 26, Páris 11, Berlin 10, Bécs 6 és fél, Róma 3 és fél milliárd dollárt érnek.

Hol van a legtöbb orvos?

A lakosság bizonyos számára legtöbb orvos Ausztriába jut. Ausztria után következ-

zik Spanyolország. A városok között a világon első helyet vezet Budapest. — Budapest minden 309 lakóra jut egy orvos.

Szapura család.

— Hány gyermeke van a Szapura családnak? — kérdezi a bíróságon a család.

— Nem tudom bizonyos, mert már két hete nem látom otthon.

Leszállított árak

Gazdasági Könyvek

Bernátsky: A Gyümölcskertészet elemei 236 oldal
 Bittera: Szerves (istálló-, zöld-, komposzt-) trágyák 82 oldal
 Bittera: Műtrágyák és műtrágyázás 196 oldal
 Élvtető: Sajt- és vajgyártás 120 oldal
 Kredits: Baromfihenyésztés 251 oldal

Az előre beküldött összeg azonnal portómentesen

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Strada Republicii 10
 (v. Deak Ferenc-u.) I. sz. emelet

Tanácsadó.

Minden tanácskerő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

M. I. né. A fehér mosóselyem nemcsak a házi mosásnál, de gyakran még a tisztítóban is könnyen megsárgul. — Nagyon jómíőségű mandulaszappannal bő, langyos vízben kell mosni, alaposan öblíteni és langyos passal nedvesen vasalni. A fődolog azonban, hogy ha hosszabb ideig nem viseljük, csomagoljuk el fekete selyempapírra, mivel a téli pihenő alatt rendszerint megsárgul.

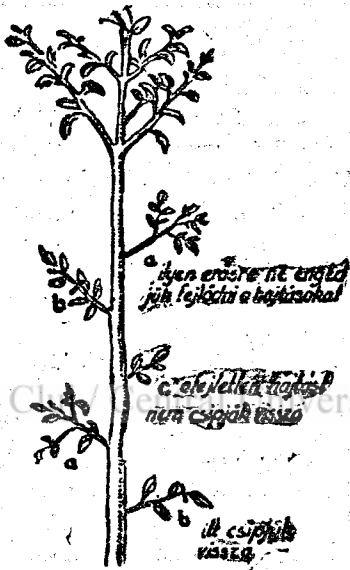
B. I. A paradicsomot szokták fattyazni. A fattyazás alatt tulajdonképpen azt értjük, hogy a paradicsom oldal hajtásait nem engedjük kifejlődni, hanem eltávolítjuk. A paradicsomtöveket ugyanis 1—2 szárral szokták nevelni és a hónaljajtásokkal leszedik, hogy a szárok tovább ne ágazhassanak el. Természetes, hogy a fattyazás munkáját többször meg kell ismételni. Fattyazás után a hajtásokat karóhoz kötjük még pedig úgy, hogy a gyümölcs a napos oldal felé nézzen. Leghelyesebb 1—1000 cm. távolságra ültetni a paradicsomot.

Sz. F. A Magyar Földhitelintézet részvényeire befizetett 200 leire vonatkozólag a követeléseket hozzuk szíves tudomására. Ha az összeg olyan intézetnél van, amely kényszerregezet kért, akkor a kényszerregezés határozmányai érdekesek az összeg visszafizetésére nézve is. — Amennyiben az intézetnél van befizetve, amely nem kért kényszerregezet, az esetben az új konverziós törvény rendelkezik a követelésekre vonatkozólag.

A szerkesztésért felelős
GYALLAY DOMOKOS

Tanuld meg!

Törzserősítő hajtásokat kell hagyni! Faiskolában a természetes törzsnevelés során az oltványok oldalrügyeiből előtörő hajtásokat 12—25 centiméternyire visszacsípi akkor, amikor ezek a jelzett méretet kissé túlhaladták és július végéig-augusztusig, mint a törzs erősítésére szolgáló növényrészeket a törzsön meg is

Törzserősítő hajtások.

tűrjük. Ez a folyamat évről-évre addig ismétlődik, míg a fácska a koronát kifejleszti és eladásra kész áru formájában a faiskolából kikerül. Előfordul az új ültetésű fákon is igen gyakran, hogy a törzsön levő, immár rejtelt rügyek kihajtanak. Ezeket a hozzá nem értők igyekeznek minél előbb eltávolítani, holott nagy hasznukat vehetné, mert a törzserősítést faiskolán kívül is tovább kell folytatni. Ne karóval védjük meg fáinkat a szélviharok ellen, hanem a természetesen képzett erőteljes törzs legyen biztos támasztéka a koronának. Képünkön egy fiatal fa törzsét mutatjuk be. Ezen különféle nagyságú és fejlettségű hajtások vannak. Ezek közül is jelölt a

biztosító hajtást abban az állapotban, amikor visszacsipésre alkalmas, a bemutatja a tulajelődött törzhajtást, ahol a visszacsípéssel már elkéstünk, e jelölt azt a kicsiny fejletlen hajtást, mely tovább nem is fejlődik, de a törzserősítés célját ily állapotban is igen jól szolgálja. Tanulság tehát, hogy fiatal, nem eléggé erőteljes törzsű fáinkon tűrjük meg az új hajtásokat, de okvetlenül és idejében a törzstől körülbelül 10—15 centiméteres hosszúságban körömmel csipjük vissza azokat. A törzserősítő hajtások szerepe nem teljesen tisztázott. Megfigyelések szerint a hajtások révén beárnyékolt törzshöz nem sül olyan könnyen hozzá a kéreg, mint a csupaszokon. A hajtások táplálkozása a vékony törzs nedvkeringésére jótékony hatással van. Karó helyett, mely a gyümölcsfák mellett csak szükséges rossz. Igyekezzen minden gazda inkább törzserősítő hajtások révén gyümölcsfái törzsét megerősíteni és ellenállóvá tenni. A hajtásokat évről-évre július végén éles késsel a törzsről, közvetlenül eredési helyük felett el kell távolítani.

Szerkesztői üzenetek

Hátralekos előfizetőink felszólítását a kitöltött postautalványokkal tovább folytatjuk s a Torda megyében levő összes hátralekosainkat felszólítottuk. Megkezdettük az Udvarhely-megyében levő hátralekosok részére is az utalványok kitöltését és elküldését. A felszólításokat, illetőleg postautalványokat a hátralekos előfizelő lapjához mellékeljük s az ott feltüntetett összeget az utalvány felhasználásával kell beküldeni.

Felszólítunk minden hátralekosot, hogy ne halogassa a pén-

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

beküldését, hanem igyekezzék
 rendezni tartozását, mert különö-
 sen a most kezdődő nyári időszak-
 ban jön be a legkevesebb pénz s
 ha az előfizetők nem látják be a
 mi helyzetünket s tartozásainkat
 nem fizetik ki, nincs honnan be-
 szerezni a lap előállításához a
 szükséges pénzüsszeget. Lapunk-
 kat kizárólag az előfizetők pénzén
 tartjuk fenn, tehát minden hátrá-
 lékos előfizetőnek tudnia kell,
 hogy az ő pénze is hozzájárul a
 költségek fedezéséhez. Ha valaki
 nem tudná egy összegben bekül-
 deni tartozását, fizesse ki annak
 felét most s 1-2 hónap múlva a
 többi. Ez így is nagy segítség ré-
 szünkre s a hátrálékosnak sem
 lesz egyszerre olyan nagy ki-
 adása. Reméljük, hogy mindenki
 megszíveleli felhívásunkat s be-
 csülettel tesz eleget fizetési kö-
 telezettségének.

B. D. Küsmöd, Sz. J. I. né Al-
 sóboldogfalva, B. A. Kissoly-
 mos, L. J. Szolnokháza, J. J.
 Máramarossziget, V. L. Vámos-
 gálfalva, B. F. Zágon, O. M. Ká-
 polnásfalva.

Itt felsoroltak az új előfizető-
 kért lelkes és önzetlen támogató-
 sukért fogadják mély tisztele-
 tünket, hálánkat és köszönetün-
 ket. Bizalommal kérjük és vár-
 juk további erdélyi támoga-
 tásukat.

Sz. M. Magyarrégen. Lapunk
 múlt heti számában leközölt ap-
 róhirdetésért 90 lej beküldését
 kérjük.

A következő befolyt pénzeket
 nyugtázzuk: T. I. M. né Dányán
 200 (r. 1932. márc 15-ig), K. A.

Szentkatolna 650 (ebből 150 lej
 előf. a Magyar Népre, 60 lej elő-
 fizetés a Szemlére és 240 lej a
 Gazda Lexikonért), Sch. F. Csa-
 nálos 2500 és 633 (levele szerint
 könyvelve), J. P. né Sepsiszent-
 györgy 150, T. J. Aninósza 150,
 H. F. Puj 155, L. E. né Nagysár-
 más 150, F. F. Tancs 150, G. S.
 Kelementelke 150, S. J. Lápos-
 bánya 155, A. B. Farkaszaszó
 155, V. K. Felsőbánya 155, J. L.
 Genes 155, L. J. Éradony 155, V.
 T. Érhatvan 53, Sz. B. Kémer
 150, T. S. Érszentkirály 155, ifj.
 B. I. Kaplony 155, Sz. F. Értkör-
 vélyes 155, L. A. Mezőterem 155,
 N. Gy. né Szilágysomlyó 50, D.
 M. I. Szilágyperenceseny 110, O.
 I. Mezőterem 155, Sz. J. Szalacs
 155 lej.

Apóhirdetés

Minden szó 4, vastagabb betű-
 vel 8 lej. Legkisebb hirdetés
 10 lej. Allástkeresők részére 20 szó
 10 lej. Előfizetőknek minden szó
 3, vastagabb betűvel 6 lej. Apó-
 hírdetési díj előre fizetendő.

Eladó Avramești-Szentábrám
 mon két hold gyümölcsös ke-
 ben 5 szobás családi ház melle-
 épületekkel. Bővebbet lásd
 Istvánnál Atid-Etéd, jud. Or-
 heiu.

Vass Adolf szabadalmi ügy-
 vivő Str. Grigorescu 112. A-
 megálló.

Erdély egyetlen mezőgazdasági és köz-
 gazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutalványszámot ingyen küld a
 kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str.
 Baron L. Pop (Brassai uca) 5.

Előfizetési díja egész évre **csak 30 lej.**